

ub, at de kun ere pligtige til at borttage deres Bygninger, naar „Saadant, for Fæstningens Forsvars Skyld, eragtes nødvendigt,“ og deri Klasse, Ciere, hvis Bygninger ere opførte paa en Tid, da Krigsministeriet havde begyndt med at sætte sig paa det Punkt, at det ikke meddeelte Tilladelse til Opførelse af Bygninger paa de Grunde, hvorpaa her er Tale, undertagen Cieren forpligtede sig til at udstede en ubetinget Revers, hvori det hedder, at paa Krigsministeriets Forlangende vil Bygningen være at nedrive. For mig stiller det sig nu saaledes, at det ikke gjør den allermindste rettlige Forskjel, enten Reverset er af den førstnævnte eller af den sidstnævnte Besskaffenhed, og jeg trøer med fuldkommen god Grund, at det Udvalg, som Folkethinget i sin Tid nedsatte i Sagen, har betragtet disse forskjellige Classer af Reverser som Documenter, der burde dele samme Skæbne. Det vil let sees, naar man tænker sig, at Cieren havde stillet sig i et lignende Forhold til en privat Mand som det, hvori han her har stillet sig til det Offentlige, at det vilde være en uforstandig Mands Gjening — for at jeg skal bruge det allermildeste Udtryk — at opføre sin Bygning paa det Vilkaar, at en navngiven privat Mand skulde, efter eget Tykke, kunne fordre den borttagen; thi ingen fornuftig Mand vilde anvende Penge paa en Bygning, naar han skulde være afhængig af en privat Mands Caprice, og være nødsaget til uden Erstatning, at nedrive den, saasnart den private Mand maatte falde paa at fordre det. Men have da alle de Ciere, som have udstedt disse Reverser, været saa uforstandige Mænd, og kan man sætte dem i Klasse med saadanne Folk, som ville gjøre deres Bygnings Bevarelse afhængig af en privat Mands Caprice? Jeg mener nei. Det ligger jo nærlig i Sagens Natur, at selv om de Vedkommende have forpligtet sig til at borttage deres Bygninger, naar Krigsministeriet forlangte det, saa have de jo dog kun gjort det i den Forudsætning, at Ministeriet kun vilde tage militaire Hensyn, naar det forlangte Borttagelsen. Der er jo stor Forskjel paa at være afhængig af en privat Mands Forgodtbefindende med Hensyn til saadan Borttagelse, og paa at være afhængig af en Beslutning i samme Retning, der tages

af den høieste militaire Myndighed, idet det er selvforstaaeligt, at en saadan Beslutning ikke vil blive tagen, medmindre Fæstningens Forsvar krævede det. Den Forandring, der er skeet derved, at medens det i de tidligere Reverser, at Madsen kun vilde blive at ryddeliggjøre, naar Saadant i paafølgende Tilfælde for Fæstningens Forsvars Skyld, maatte eragtes nødvendigt, medens det i Reverserne fra den senere Tid siges ubetinget, at Bygningerne skulle borttages, saasnart Krigsministeriet forlanger det, kan fortales deraf, at Krigsministeriet ikke har villet tillade de Private at blande sig i denne Sag, og i Gr. gjøre gjældende, at i det og i det concrete Tilfælde krævede Fæstningens Forsvar dog ikke saa ubetinget, at Bygningerne borttoges. Administrationen har derved handlet saaledes, som den handler i mange andre Contractforhold, og jeg vil navnlig henviser til, hvad der skeer ved Licitationer, hvor man tit tvinger de Private, der contrahere med Ministerierne, til at underkaste sig Bilskaar, der ere saa byrdefulde, at de ingen sinde vilde underkaste sig dem, naar de ikke stode overfor en offentlig Autoritet; thi der gjør sig ved saadanne Leiligheder den Betragtning gjældende, at den offentlige Autoritet altid vil vise en vis Billighed, og at den ikke stiller sine Betingelser for at fortrædige, men for at afstære alle de administrative Kanskeligheder paa Grund af ugrundede Reclamationer, som ellers kunde ventes at fremkomme fra den Private's Side. Men jeg skal tilføje, at denne Praxis, der saaledes har gjort sig gjældende navnlig i Contractforhold mellem Staten og de Private, vilde være meget uheldig, saafremt den benyttedes paa den Maade, at Licitationsconditionerne blev fordyrede overholdte i deres yderste Strengthed. Forholdet er i nærværende Sag, som jeg tror dette, at der i Realiteten ikke er nogen Forskjel, enten Reverset har det Udtryk, som staaer i Placaten af 1824, eller det simpelthen hedder, at Bygningen skal borttages paa Krigsministeriets Forlangende. Det vil jo dog vedblive at være Tilfældet, at Bygningen i kun bliver at nedrive, naar militaire Hensyn fordre det, og dette ligger allerede dert, at det er af militaire Autoriteter, fra hvem et saadant Forlan-